

Warszawa, 6 kwietnia 2023 r.

Ile będzie kosztowało Polskę odejście od klatkowej hodowli zwierząt? Nowy raport ZOBSiE

4 kwietnia odbyła się konferencja prasowa zorganizowana przez Compassion In World Farming Polska oraz Stowarzyszenie Otwarte Klatki. Zaprezentowane zostały dane z nowego raportu analizującego społeczne i ekonomiczne konsekwencje rezygnacji z chowu i hodowli zwierząt w klatkach, a prelegenci odpowiedzieli m.in. na pytania o to, czy jaja droższą przez wycofywanie klatek i jak zmiany wpłyną na konsumentów.

Jesienią 2023 roku Komisja Europejska ma przedstawić wniosek ustawodawczy w sprawie zakazu chowu i hodowli zwierząt w klatkach w Unii Europejskiej. Zakaz miałby wejść w życie w 2027 roku. Planowana zmiana cieszy się dużym poparciem społecznym i politycznym, ale do tej pory budziła wątpliwości natury ekonomicznej – w odpowiedzi powstał raport *Odejście od chowu klatkowego zwierząt gospodarskich w Polsce. Koszty i korzyści. Analiza społeczno-ekonomiczna*. Autorem jest Jarosław Urbański z Zachodniego Ośrodka Badań Społecznych i Ekonomicznych (ZOBSiE).

W konferencji prasowej wzięli udział Małgorzata Szadkowska (Compassion In World Farming Polska), Maria Madej (Otwarte Klatki), Jarosław Urbański (ZOBSiE) oraz prof. Marcin Urbaniak.

Wnioski z raportu zostały przedstawione przez autora, Jarosława Urbańskiego. W Polsce w systemie klatkowym trzymany jest ponad 39 milionów kur niosek, ok. 1,5 miliona cieląt, ok. 490 tys. macior, oraz ok. 1,7 miliona królików. **ZOBSiE szacuje koszt wycofania klatek z polskiej produkcji na 5,984 mld zł.** Autor raportu zauważa, że transformacja jest szansą dla rolnictwa, zwłaszcza w niedoinwestowanych sektorach produkcji zwierzęcej. Podkreśla, że nie należy jej opóźniać, bo może się to wiązać z wyższymi kosztami dla hodowców. Fundusze na zmianę są możliwe do pozyskania, m.in. poprzez Wspólną Politykę Rolną, której znaczącą częścią (ponad 1,5 mld euro) są środki na polepszenie dobrostanu zwierząt.

Małgorzata Szadkowska, prezeska Compassion In World Farming Polska i członkini Europejskiego Komitetu Obywatelskiego *End the Cage Age – Koniec Epoki Klatkowej*, omówiła perspektywę transformacji na systemy bezklatkowe w kontekście europejskim i pozycję Polski na tym tle. Podkreśliła, że Europejska Inicjatywa Obywatelska „Koniec Epoki Klatkowej” jest pierwszą w historii UE inicjatywą dotyczącą zwierząt hodowlanych. Podpisało się pod nią ponad 1,4 miliona osób.

Szadkowska przedstawiła najnowsze rekomendacje Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) dot. chowu kur niosek, świń oraz cieląt. W każdym dokumencie EFSA jednoznacznie podkreśla, że aby zapewnić zwierzętom dobrostan w hodowli, należy odejść od trzymania ich w klatkach, ale też nie stosować zabiegów „pielęgnacyjnych”, które okaleczają zwierzęta – takich jak przycinanie ogonów prosiętom, czy dziobów kurom nioskom.

Według przedstawionej przez Szadkowską mapy przedstawiającej procentowy udział chowu i hodowli klatkowej wszystkich krajów unijnych. Podczas gdy już dwóch naszych sąsiadów – Niemcy, Czesi – w ciągu najbliższych lat zakończą tranzyt dotyczącą częściowych zakazów hodowli klatkowej, **w Polsce aż 76% zwierząt gospodarskich zamykana jest w klatkach. To sytuuje nas na szarym końcu UE, na miejscu 21.**

– Stworzyliśmy mapę unijnych krajów, żeby wizualnie przedstawić sytuację w Polsce. Całościowa liczba zwierząt zamykanych w klatkach jest absurdalna - ponad 42 miliony, czyli tak, jakby każdy Polak i Polak, wliczając w to niemowlęta, trzymał przy swoim łóżku w domu klatkę, a w niej zwierzę gospodarskie. Transformacja sposobu hodowli zwierząt w kierunku bezklatkowej Europy jest niezbędna, a raporty finansowe pokazują, że nie należy opóźniać tych zmian w swoim kraju, ponieważ będzie to oznaczało po prostu wyższe koszty – mówi Małgorzata Szadkowska.

Maria Madej przedstawiła wyniki najnowszego raportu Otwartych Klatek i Fundacji Alberta Schweitzera, podsumowującego zmiany w branży spożywczej w kwestii wycofania jaj „trójek”. Do końca zeszłego roku **150 działających w Polsce firm podjęło oficjalne zobowiązanie do wycofania „trójek” najpóźniej do 2025 roku. Już teraz ponad jedna trzecia (35%) firm wdrożyła zobowiązanie w życie** – są wśród nich popularne sieci handlowe (Biedronka, Netto, Kaufland, MAKRO, Frisco.pl i Żabka), sieci restauracji, takie jak Dominium, Subway, KFC, Burger King i MAX Premium Burgers, a także producenci żywności – Colian, FROSTA, czy Lubella. W 2022 roku dołączyły do nich m.i.n. New York Pizza Department, Salad Story, McDonald's, Airport Hotel Okęcie i Hotel HP Park Poznań (B&D Hotels), a także producenci żywności U Jędrusia i Develey Polska (marka Develey).

W 2022 roku trend rezygnacji z jaj klatkowych był szczególnie silny w branży handlowej. Biedronka, Makro oraz Żabka Polska zakończyły proces wycofywania świeżych jaj „trójek” ze sprzedaży. Co więcej, dokonały tego na 3 lata przed zakładanym terminem. Dołączyły tym samym do pionierskich sklepów Frisco.pl oraz Netto, które spełniły swoje deklaracje odpowiednio w latach 2019 i 2021.

– *Biznes zauważył już dawno temu oczekiwania konsumentów i wyszedł im naprzeciw. Rozmawiając z firmami, pytamy o trudności, z jakimi się mierzą. Jednym z wymienianych przez nie problemów jest wciąż mała dostępność jaj z chowu alternatywnego do klatkowego u producentów. Najwięksi producenci jaj deklarują, że już nie inwestują w chów klatkowy – mamy nadzieję, że następni pójdą w ich ślady* – mówi Maria Madej.

Profesor Marcin Urbaniak podsumował konieczność zmian z moralnego punktu widzenia, wskazując na fakt, że klatki nie są w stanie zapewnić zwierzętom podstawowych potrzeb. Mówił m.in. o tak podstawowych potrzebach behawioralnych jak ruch i eksploracja otoczenia, ale też wymieniał zachowania konkretnych gatunków, np. budowanie gniazda przed porodem u świń, czy kąpiele piaskowe u kur niosek, które w chowie klatkowym są niemożliwe do spełnienia.

– *Trzymanie zwierząt w klatkach uniemożliwia realizację popędów i potrzeb, takich jak podstawowa potrzeba ruchu, czy relacji społecznych. Klatki uniemożliwiają realizację procesów poznawczych, tzn. są głównym powodem deficytów czy nawet deprywacji informacyjnej, jeśli odizolujemy zwierzę od innych osobników* – mówił prof. Urbaniak – *To co jest wspólne dla świń, krów i kur, to wyjątkowa podatność na zarażenie emocjonalne, jeśli jeden osobnik doświadcza stresu, pozostałe osobniki się tym zarażają i potęgują te negatywne emocje* – podsumował.

Notatka dla redakcji

Raport ZOBSiE

<http://www.zobsie.pl/raporty/26-odejcie-od-chowu-klatkowego-zwierz-t-gospodarskich-w-polsce-koszty-i-korzyci-analiza-spoeczno-ekonomiczna>

Finansowanie przejścia na chów bezklatkowy w Europie - raport

<https://www.ciwf.pl/dla-prasy/nasze-raporty/finansowanie-ieep/>

Koniec Epoki Klatkowej - raport kompleksowy na temat wszystkich gatunków zwierząt

<https://www.ciwf.pl/dla-prasy/nasze-raporty/end-the-cage-age-2023/>

<https://www.ciwf.pl/dla-prasy/nasze-raporty/koniec-epoki-klatkowej-raport-kompleksowy-2018/>

Mapa bezklatkowej Europy

<https://www.ciwf.pl/kampanie/koniec-epoki-klatkowej/europa-bez-klatek-jak-blisko-jestesmy-mapa/>

Raport implementacyjny – wycofanie jaj z chowu klatkowego w Polsce

<https://otwarteklatki.pl/wycofanie-jaj-klatkowych>